

TRIGLAVA

Leto II.

13. februarja 1949.

Štev. 14.

Prešernova ševilka

iharjev jeznih mrzle domačije
bile pokrajne naše so, kar Samo,
tvoj duh je zginil, kar nad tvojo jamo,
pozabljeno od vnukov, veter brije.

bložile očetov razprtije
s Pipinovem so jarmom sužno ramo;
od tod samo krvavi punt poznamo,
boj Vitovca in ropanje Turčije.

Minuli sreče so in slave časi,
ker vredna dela niso jih budile,
omolknili so pesem sladki glasi.

Kar niso jih zatrle časov sile,
kar raste rož na mladem nam Parnasi,
izdihljaji, solze so jih redile.

8. sonet Sonetnega venca

8. februarja 1849 je ugasnilo življenje
dr. Franceta Prešerna.

Bila je to smrt človeka, ki je v svojem življenju do-
življal udarec za udarcem in mu je bilo življenje ječa, iz
katere ga more rešiti le - smrt. Preveč je bilo razočaranj,
da bi se oklepel življenja; spokojen je omahnil v smrt. O-
stalo nam je le njegovo neiztrohnjeno srce - njegova pe-
sem.

3. decembra 1800 je v preprosti kmeški hi-
ši zagledal luč sveta Ribičev France. S prvimi
uspavankami, ki mu jih je pela mati, je združe-
vala tudi svojo največjo željo, da bi te roči-
ce, ki so pred njo brezmiselno begale sem, ter-
tja, nekoč služile Bogu na oltarju, kot je bi-
lo to mnogo slučajev v rodbini, iz katere je iz-
šel France.

Res je France pokazal mnogo nadarjenosti in
ukaželnosti ter je preko ribniške šole, lju-
bljanske gimnazije in liceja, našel pot na du-
najsko univerzo. V vseh teh letih je bil stal-
no odličnjak in v gimnaziji je njegovemu tekme-
cu, Antomu pl. Scheuchenstuelu, le njegovo ple-
menito, nemško ime pripomoglo do prvenstva.

Ob vstopu na univerzo pa je Prešeren spoznal, da bi ne
mogel biti dober duhovnik, zato se je posvetil pravu, če-
prav je s tem podrl materine sanje. Takrat je v sebi že ču-
til klic po svobodi, ki je prvi predpogoj umetnosti; ta pa
je že poljubila njegovo čelo in ga zaznamovala... V tem ča-
su se pojavijo njegove prve pesmi.

Prijatelj Čop, univerzitetni profesor, mu je s svojim
neizmernim znanjem pomagal krčiti pot do zakladov tujih
književnosti in vse te bisere je Prešeren s svojo genijal-
no ustvarjalno močjo presajal v naše slovstvo.

Ker se je v svoji čisti, umetniški naravi
odločil za resnično umetniško in estetsko pot
ter proti utilitaristični, poučni, ki jo je ve-
čina tedanjih javnih delavcev, - predvsem pa du-
hovščina, - zagovarjala, si je s tem pridobil ce-
lo vrsto nevarnih nasprotnikov; bil je progla-
šen za "frajgajsta", vsepovsod je naletel na o-
stro in neupravičeno kritiko ter nerazumevanje.

Vse to je bilo tudi vzrok, da se je vse do leta 1846,
torej tri leta pred svojo smrtjo, moral ukvarjati z brez-
plačno ali pa slabo plačano službo ter je šele 1846 dobil
samostojno odvetniško mesto v Kranju.

Vse te borbe s kritiki in nasprotniki, so načele njego-
vo mehko čutečo dušo in ko je temu sledil še poraz v naj-
večji, idealni ljubezni - njegov tekmeec je bil spet prav o-
menjeni Anton pl. Scheuchenstuel - ter nenadna smrt najbolj
šega prijatelja ter mentorja, Matije Čopa, - se je zrušil
v sebi.

Poslednja leta svojega življenja je preživel v tihi
resignaciji. Samo vestno prebiranje pesmi iz tiste dobe,
nam lahko pokaže vso tragiko njegovega življenja.

Res je, brez teh udarcev bi ne imeli Prešerna takega,
kot je, njegova pesem bi morda ne bila tako dovršena; to-
da, če pogledamo samo v to tragedijo človeka inteligenta,

obsojenega na nerazumevanje, obrekovanje ter stalne poraze v življenju, se moramo klanjati pred tem trpljenjem in priznati, da je bila morda njegova največja življenska zmagica - smrt.

Prešeren kot človek

Vselej, kadar premišljamo o neki znani osebi iz preteklosti ter se zamislimo v njeno bitje in nehanje, se nam porodi tudi misel: kakšen je bil v resnici, kako je živel kot človek?

Menda je ni osebe v slovenski kulturni zgodovini, o katere življenjski podobi bi se toliko govorilo in pisalo, kot o Prešernu. Dejstvo je, da nimamo nobene podobe, o kateri bi mogli z gotovostjo reči, da predstavlja Prešerna. Vse podobe, ki se pojavljajo, so le slikarjeva zamisel Prešernovega obraza, po ustnih opisih ljudi, ki so ga poznali. V zapuščini slikarja Langusa se nahaja podoba, za katero nekateri pravijo, da predstavlja Prešerna, vendar tudi to ni gotovo.

Pač pa se nam je iz zapiskov in spominov Prešernovih sodobnikov ohranilo marsikaj iz pesnikovega življenja. Iz njegovih otroških in šolskih let nam je le malo znanega. Ako pa se spomnimo Prešernove izjave, da bi bilo zanj bolje, če bi Ribnice, kamor je hodil v šolo, nikoli ne videl, ter, ako se zamislimo v njegovo pretresljivo "Slovo od mlado = sti", si moremo misliti, da so bila ta leta polna doživetij in to takšnih, ki so se za vselej vtisnili v njegovo dušo ter bistveno vplivala na razvoj njegove notranjosti ter tudi pesniškega dela.

Iz njegovih moških let pa poznamo vihravega, čudaškega, dolgolasega "dohtarja in pesnika", človeka, za katerim so se glave obračale, kadar je brez miru divjal po ulicah; stalnega gosta premnogih gostilnic, vedno zaljubljenega, včasih šegavega in veselega, zlasti ob kozarci vina.

Njegovo zunanjo podobo opisuje Ivana Zadnikar-Wohlmuthova tako-le: Pokrit je bil zmirom s cilindrom. Lase je imel kostanjaste in goste. Bili so nad čelom razdeljeni in so viseli doli. Nazaj za ušesa so bili izpeljani in kravžasti. Obleka je bila temnosiva in vsa iz enega blaga. "Mohrengrau" smo taki barvi rekli. Oči je imel majhne in bolj drobne. Nos je bil malo ukrivljen, počasi upognjen, na koncu malo tumorski, a le malo. Na sohi pred frančiškani, se mi zdi nos malo prevelik in malo predolg. Kravato je nosil precej visoko, bila je zmeraj črna. Bil je bolj čokot in širokih ramen. Suknja mu je segala le do kolena, dalje ne. Ovratnik pri suknji je bil po takratni šegi širok, nje gov zaradi dolgih las le malo snažen. Mnogo je hodil po gostilnah, ki jih je bilo takrat dosti. Namen mu je bil, kakor se mi zdi, da je ljudi spoznaval. Ker povsod tu je slišal domače in tuje ljudi govoriti, kakor so mislili. Opazoval je tako njih vedenje, kakor so ga navajeni. In tega je želel. Zato mislim, da je namenoma hodil po teh gostilnah.

Vselej je tako, da se geniji visoko dvigujejo nad svojo dobo, ki jih navadno ne razume, zasmehuje ali celo obsoja.

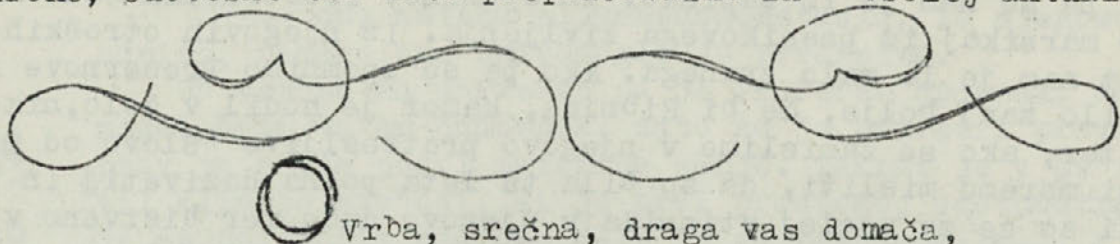
Isti slučaj je tudi s Francetom Prešernom, največjim sinom, kar jih je kdaj rodila slovenska zemlja. Ko je svoje najnežnejše čustvo lju = bezni do Primčeve Julije, na edinstven, genijalen način podal v "SO = NETNEM VENCU" ter ga z bisernimi izrazi globoke domovinske ljubezni ter z orfejansko željo po razsvetljenju naroda, prepletel v najdragocenejši venec slovenske umetnosti, - je to njegovo delo zbudilo javen škandal ter pohujšanje, kar mu je prineslo novo razočaranje in trpljenje.

Porazu v ljubezni je sledila Čopova smrt. Potem, ko se je, - v želi pokloniti se manom pokojnega prijatelja, - njegov genij še enkrat vzpel ter nam dal nov vrh naše literature; Krst pri Savici, je okamenelo srce preživo, podplat je koža čez in čez postala; za Prešerna ni bilo več ne sreče in ne radosti, bilo je samo trpljenje, brez miru, z edinim upanjem na - smrt.

Ako zaznamo v "Sonetnem vencu" ter Sonetih nesreče kako nežna in občutljiva je bila njegova duša, bomo razumeli tudi težko rano, ki mu jo je usoda zadala in za tega človeka, ki je ves zagrenjen in čudaški, telesno in duhovno zanemarjen begal od krčme do krčme, se opijal in klical smrt kot rešiteljico, - bomo našli iskreno sočutje in globoko razumevanje.

Prešeren je v Grobathovi pestunji Ani Jelovškovi sicer našel uteho za telesno ljubezen, doživel je celo očetovstvo, vendar - one velike, idealne ljubezni, ki bi mu dala moči, da bi postal Orfej, prepoveditelj svojega naroda, one ljubezni ni dosegel, zato je bilo vse drugo zanj le plehka tolažba; ni mu mogla vrniti sreče in miru, ki ju ni več iskal: postal je neobčutljivo tmlalo...

Tudi v svojih pesmih je Prešeren predvsem človek, zato so poleg svoje umetniške dovršenosti razumljive tudi najširšem slojem našega naroda, od univerzitetnega profesorja, do preprostega kmečkega hlapca. One so iskrene, človeške ter zato prepričevalne in - vselej aktualne.

Vrba, srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b'uka želja me iz tvoj'ga sveta
speljala ne bila, goljfiva kača!

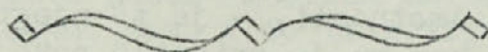

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača
vse, kar srce si sladkega obeta;
mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
ne bil viharjev notranjih b'igrača!

Zvesto srce in delovno ročico
za doto, ki je nima milijonarka,
bi bil dobil z izvoljeno devico;

Mi mirno plavala bi moja barka,
pred ognjem dom, pred točo mi pšenico
bi bližnji sosed varoval, svet Marka.

SLOVO

OD MLADOSTI

Dni mojih lepša polovica kmalo,
mladosti leta, kmalo ste minule;
rodile ve ste cvetja meni malo,
še tega rožce so se koj osule,
le redko upa sonce je sijalo,
viharjev jeze so pogosto rjule;
mladost, vendar po tvoji temni zarji
srce bridko vzdihuje, Bog te o^ovarji!

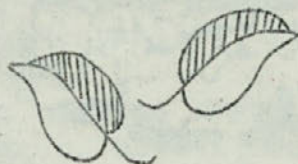
Okusil zgodaj sem tvoj sad, spoznanje!
Veselja dokaj strup njegov je vmoril;
sem zvedel, da vest čisto, dobro djanje,
sveč zaničvati se je zagovoril,
ljubezen zvesto najti, kratke sanje!
Zbežale ste, ko se je dan zazoril.
Modrost, pravičnost, učenost, device
brez dot žalvati videl sem samice.

Sem videl da svoj čoln po sapi sreče,
komur sovražna je, zastonj obrača,
kak veter nje nasproti temu vleče,
kogar v zibeli vid'la je berača,
da le petica da ime sloveče,
da človek toliko velja, kar plača.
Sem videl čislati le to med nami,
kar um slepi z goljfigami, ležami.

Te videt', grje videti napake,
je srcu rane vsekalo krvave;
mladosti jasnost vendar misli take
si kmalo iz srca spodi in glave,
gradove svetle zida si v oblake,
zelene trate stavi si v puščave,
povsod vesele lučice prižiga
ji up goljfigivi, k njim iz stisk ji miga.

Ne zmisli, da dih prve sapce bode
odnesel to, kar misli so stvarile,
pozabi koj nesreč prestanih škode
in ran, ki so se komaj zacelile,
dokler, da smo brez dna polnili sode,
'zuče nas v starih letih časov sile.
Zato, mladost, po tvoji temni zarji
srce zdihvalo bo mi, Bog te o^ovarji!

O Vrba...vas domača...

♥ gornji dolini Save se med pogorjem Stola in Triglava odpre široka, plodna ravnica. Vsa je posejana z vasmí, žitna polja jo prekrivajo. Iz daljave šume smrekovi gozdovi, ki skrivajo dva biser naše zemlje: Blejsko in Bohinjsko jezero, z njuno tiho, neskaljeno lepoto. Nad vsem tem pa se s pobočja Stola dviguje kot v večen Stvarnikov blagoslov, peščeni plaz, imenovan "Monštranca"... Na pobočjih Stola žvenkljajo zvonci ovčjih tropov, sicer pa vsa okolica diha neko veličastno tišino, enako oni v velikih cerkvah.

Sredi tega zlatega polja leži mala vas Vrba, kjer se je rodil dr. France Prešeren.

Nekoč kasneje je, spominjajoč se idilične lepote rojstne vasi ter divne okolice, ki jo obdaja, zapisal:

Dežela Kranjska nima lepš'ga kraja,
kot je z okolco ta podoba raja!

Res, če hodimo po onih krajih, nad katerimi bedita Stol in Triglav, če gremo na izprehod ob obali Blejskega jezera, se nam zdi, da smo v pravem raju na zemlji, da je vse to najlepše, kar je Bog ustvaril.

Vse to, ki je bilo takrat še mnogo bolj naravno in nedotaknjeno od hrupnega sveta, je mladega Prešerna navdalo s ponosom, da je sin te zemlje in mnoge njegove pesmi odmevajo od tega ponosa in navdušenja.

Kasneje pa, ko ga je tujina utrudila, ko je spoznal, da ga je vprav ukaželjnost pripeljala na trnjevo pot, po kateri je hodil, se je v So netih nesreče spomnil domače vasi in ona mu je postala simbol sreče, miru in zadovoljstva, tiste sreče, ki jo more dati le domača streha, domače polje.

Prešernova rojstna hiša stoji prav blizu podružnične cerkvice sv. Marka. Hiša je prava gorenjska kmečka hiša, preprosta, a vendar dostojanstvena.

Slovenska šolska mladina jo je odkupila in 21. maja 1938 so jo izpremenili v Prešernov muzej. S tem je ta znameniti spomenik postal vse obča narodna last. Vrba s svojo idilično okolico pa je postala in je še danes priljubljena izletna točka, kamor naši ljudje radi hodijo, da se navžijejo čiste lepote tega prekrasnega kotička slovenske zemlje ter da si ogledajo rojstno hišo človeka, ki je našo umetnost in s tem ves naš narod dvignil na nivo drugih kulturnih narodov.

PREŠEREN

OBLIKOVALEC SLOVENSKEGA JEZIKA

Z nastopom Prešerna, je stopilo naše slovstvo v dobo zrelosti, v dobo žetve.

Potem, ko je preko Vodnika in Linharta ter drugih, stopilo na takrat spolzka tla posvetne umetnosti, je naše slovstvo v oni dobi, ožarjeni z Napoleonovo Ilirijo ter naraščajočo napetostjo predmarčne dobe, Prešernu postavilo veliko nalogo: dvigniti ga, a še prej izoblikovati jezik.

Prešeren, ki je v sebi čutil bogato ustvarjalno silo, ki jo je še vzpodbujala želja prosvetiti narod, je s Čopovo znanstveno pomočjo oplemenitil naš govor ter ga usposobil za izražanje nežnih in plemenitih čustev, ki jih je bila polna njegova duša, obenem pa je z uvedbo novih, doslej pri nas nepoznatih slovstvenih oblik, dokazal sposobnost ter uporabljivost našega jezika za najlepše in najzahtevnejše stvaritve po vzoru svetovnih slovstev.

Dokončno zmago Prešernove in Čopove ideje o slovenskem jeziku ter njegovi notranji in zunanji podobi, predstavlja njuna zmaga v "abecedni vojni", ki se je sicer vodila okrog črkopisa, v katerem naj bi se naš jezik pisal, ki pa je po svojem bistvu bila le izbruh dolgo zadrževanega spora med utilitaristično in estetsko smerjo v našem slovstvu.

Zato ta zmaga ne pomeni le Prešernove in Čopove osebne zmage, niti ne le propada metelčice, temveč pomeni zmago resnične, umetniške miselnosti, nad nazadnjaškim, janzenističnim pojmovanjem umetnosti.

Prešeren s svojimi pesmimi in Čop s svojimi znanstvenimi razprava mi sta podprta od svojih prijateljev odločila to prvo veliko in zagrizeno borbo v našem kulturnem življenju, v zmago Lepote nad koristjo. S tem pa je bil tudi podan najtrdnjši, a tudi najnujnejši temelj, na katerem je mogla biti izgrajena veličastna stavba Prešernove pesmi.

Pravtako pa, kakor je Prešeren odločno in vztrajno vodil borbo za estetsko podobo slovenskega jezika in njegovega črkopisa, je tudi odločno zavrnil poizkuse Stanka Vraza, da bi njega, Prešerna, ter slovensko slovstvo sploh, pripeljal na pot kulturnega - pa tudi političnega - ilirizma, kateremu na ljubo naj bi se Slovenci odrekli svojemu književnemu jeziku.

Prešeren se je jasno zavedal individualnosti slovenskega jezika, zato je napel vse sile, da ga še bolj oplemeniti ter dvigne, razen tega pa mu je moralo biti jasno, da nobena ideja ne more biti tako močna in tako vzvišena, da bi mogla od nekega naroda zahtevati, da se odreče svojemu jeziku in s tem svojemu obstoju sploh; slednjič je moral biti proti Vrazovemu načrtu tudi iz enostavnega razloga, ker kot aktivni ustvarjalec na polju slovenske literature, vendar ni mogel čez noč opustiti jezika, v katerem so se mu porajale zamisli in se prisiliti, da izraža svoja čustva v tujem, čeprav sorodnem jeziku, odn. v izumetničeni tvorbi.

Zato je Vraza zavrnil, češ, da je zanj zvestoba do rodnega jezika sveta stvar, o kateri ne mara razpravljati. Nato ga je opomnil na podobnost, a ne istovetnost, mnogih svetovnih jezikov ter zaključil: "Sicer pa želim ne samo panslavizmu, temveč tudi panilirizmu najlepšo rast, mislim pa, da je treba do žetve pustiti vse, da bo Gospod na sodnji dan ločil dobro od slabega."

Z zmago nad metelčico in njenimi zagovorniki, ki so hoteli slovenskemu jeziku vsiliti neprimeren, neestetski in pokvečen črkopis, obenem pa zavirali zmagoslavno pot slovenske literature v obzorja resnice umetnosti, ter z zavrnitvijo Vrazovih načrtov zliti slovenski go =

vor v umetno, nenaravno ilirsko tvorbo, je Prešeren našemu jeziku ne le priboril primerno zunanjo obliko ter mu ohranil njegovo individualnost z odklonitvijo zanesnjaških idej ilirizma, temveč je s tem vsemu narodu vzbudil v srcu zavest pripadnosti narodu, zavest lepote in zrelosti jezika, ki ga je prav on v svojih pesmih dvignil do najpopolnejših umetniških oblik.

Vprašujemo se, kakšen bi bil razvoj slovenskega književnega jezika, ako bi se Prešeren, ki je imel nesporno velik vpliv na tedanje kulturno življenje, drugače odločil v teh dveh bistvenih vprašanjih, tičočih se našega književnega jezika.

MISLI o Krstu pri Savici

V sonetu "Matiju Čopu", pravi Prešeren, da mu je pesnitev "Krst pri Savici" zrasla z namenom, da bi mu hladila pekočo bol, zadano mu ob prijateljevem nenadnem odhodu.

Vsebina Krsta, ki je po domnevah nekaterih vsebina tragedije, s katero se je Prešeren dolgo časa bavil, sicer v ničemer ne daje slutiti neposrednost tega posvetila, vsled česar je bilo to navidezno na sprotje med idejno vsebino Krsta na eni, ter posvetilnim sonetom Čopu, na drugi strani, predmet številnih razprav in ugibanj, ki so vsa seveda ostala bolj ali manj relativna, zlasti še, ker jih je osenčevala še Prešernova oznaka Krsta v pismu Čelakovskemu, da je Krst "metrična na loga, s katero sem si hotel pridobiti naklonjenost duhovščine".

Možno je, da se je Prešeren zavedal, da kakšne stopnje popolnosti se je v Krstu povzpел ter ga je zato z omenjenim sonetom simbolno posvetil mrtvemu prijatelju, kateremu je dolgoval mnogo svojega znanja in umetniške zrelosti.

Krst pri Savici, ki je izšel kot posebna brošurica za Veliko noč 1836, je v resnici umetniško in idejno nadvse popolna stvaritev, resničen cvet naše poezije.

Oblikovno in vsebinsko je Krst razdeljen na dva dela: Uvod ter Krst sam.

Dočim se v prvem delu, odn. Uvodu, Prešeren naslanja na zgodovinske podatke o bojih v času pokristjanjevanja Slovencev ter opisuje poslednje boje pred zmago kristjanov, okrog Ajdovskega gradca, katerega razvaline se nahajajo v blejski okolici, se v Krstu posveti usodi preživelega poveljnika branilcev stare vere ter njegovi sprijaznitvi in sprejemu krščanske vere, iz ljubezni do ljubljene device Bogomile.

Uvod vsebuje poleg vsestransko dovršenih opisov dramatične borbe za oblegano gradišče, tudi nešteto momentov, v katerih se jasno izraža Prešernova globoka ljubezen do naroda, žalost nad bratomorno borbo, obenem pa ponosna zavest pripadnosti narodu Slave. S temi momenti nacionalnega ponosa, pa je Prešeren tudi točno označil značaj tedanjih bojov, katerih pravi vzroki so bili, - kljub povodom verskega značaja, - vendarle v nacionalni zavesti branilcev stare vere, ki so se dobro zavedali, da zmaga križa ne pomeni le propad starih bogov, - Črtomir sam je v njih spoštoval le "postave očetov", - temveč tudi in predvsem prej ali slej - izgubo narodne samostojnosti, v korist sovražnega germanskega sosedu:

Manj strašna noč je v črne zemlje krili,

kot so pod svetlim soncem sužnji dnovi!

Vzrok takratnemu bratomornemu boju torej ni bila le upornost ter nepripravljenost sprejeti Kristovo vero, temveč predvsem strah za na-

Dodatek.- POSEBNO OPOZORILO!

h

V nedeljo 27.t.m. bo svečana blagoslovitev podobe Brezjanske Mati Božje v Londonu, na katero so iskreno vabljeni vsi Slovenci širou Vel. Britanije. Vsak udeleženec si lahko že vnaprej zagotovi hrano in prenočišče, ako takoj javi na naslov: "SLOVENSKA DEKLETA", 11 Haslemere Gardens, Finchley, London N.3. sledeče podatke: 1/Ime in priimek; 2/ Koliko časa bi rad bival v Londonu in 3/ Ime železniške postaje, kjer bo v Londonu izstopil.- Kdor bo te podatke sporočil do 21.t.m. bo še pravočasno dobil obvestilo, kje bo prenočeval in imel oskrbo ter popis poti, s katerimi avtobusi ali železnice bo prispel na cilj. Cene bodo zmernе.

- - - - -

The following table shows the value of the principal products of the principal industries of the United States in 1900. The figures are in millions of dollars. The total value of the principal products of the principal industries of the United States in 1900 was \$1,000,000,000. The value of the principal products of the principal industries of the United States in 1900 was \$1,000,000,000. The value of the principal products of the principal industries of the United States in 1900 was \$1,000,000,000.

cionalno svobodo! Črtomir, ki se slepo in zagrizeno bori proti Kajti marovemu sinu Valjhumu, v službi, sprejme krst i r s k e g a duhovnika, ko mu ta pomaga preko zadnjih pomislekov:

Črtomir: /Bogomili/ "Kako bi mogel tebi kaj odreči,
storiti tega ne, kar boš želela!
Al zmisli ran, ki jih Valjhuna meči
so storili in pšic njegovih strela,
kaj videli krvi smo v Kranji teči,
kristjanov tvojih vsa prevdari dela
in mi povej, al ni Črt najbolj jezni
njih Bog, ki kličeš ga Boga ljubezni?"

Duhovni: Po celi zemlji vsem ljudem mir bodi!
Tako so peli angeljcev glasovi
v višavah pri Kesijasa prihodi;
da smo očeta enega sinovi,
ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi,
da ljubiti mor'no se, prav'uk njegovi.
Valjhun ravna po svoji slepi glavi,
po božji volji ne, duhovni pravi."

Tudi prihod Cirila in Metoda dokazuje, da se je naš narod branil sprejeti vero od nemških misijonarjev.

V Krstu pa je poleg opisa dogodkov med Črtomirom in Bogomilo, po dana tudi Prešernova življenska zgodba: vse ga je zapustilo in slednjič se mora odreči še ljubezni, svojemu zadnjemu upanju; nato sprejme Krst resignacije ter prične oznanjati vero v nekaj višjega, vseobčega: njegova pesem postane objektivistična.

Bogomilin lik, ki je v Krstu opisan z izredno ljubeznijo in nežnostjo, bi mogel biti idealizirana podoba Primčeve Julije. Zanimiva pa bi bila primerjava neuspeha Prešernove ljubezni do Julije ter Črtomirovega razstanka z Bogomilo, ki ga Prešeren zaključí s preprostim, a globokim stihom:

Domov je Bogomila šla k očetu,
nič se nista videla na svetu.

Ali je Prešeren v Bogomilini odločitvi, da ostane zvesta svoji obljudi ter se vrne k očetu, skušal idealizirati Julijino odločitev proti njemu, ker je bil premehak, da bi jo mogel podati takšno, kakršna je v resnici bila; ali pa je morda Bogomilina odločitev le izraz notranjega prepričanja ali le nejasne slutnje Prešernove, da je vendarle osvojil Julijino srce, pa ji rodovinska nečemernost njenih staršev ni dovolila, da bi dala prednost "jezičnemu dohtarju", frajgastu in pesniku pohujšljivih pesmi, pred človekom plemenitega rodu?

Te misli še podkrepljuje ugotovitev, da je Bogomila, ž e n s k a, - kljub Prešernovemu porazu v ljubezni do ženske in njegovem razočaranju nad njo, - še vedno nežno, ljubezni polno in zvesto bitje, ženska, kakršne Prešeren v življenju ni nikdar dosegel, a je kljub temu le še veroval vanjo.

S Krstom pri Savici je Prešeren dokazal, da je kljub lirskemu značaju svoje pesmi, tudi mojster epa, ki mu pravtako dovršeno zveni kot

lirska pesem. Poleg tega pa Krst ni le suho pripovedovanje ljubezen = ske zgodbe, uokvirjene z zgodbami junaštva in hrabrosti, - temveč je posejan z nešteti prav lirskimi momenti, ki dokazujejo, da je Krst poleg "metrične naloge, s katero si je hotel pridobiti naklonjenost duhovščine", tudi odraz Prešernovih osebnih čustev, in doživljanj v tre nutkih, ko se mu je ta stvaritev porajala.

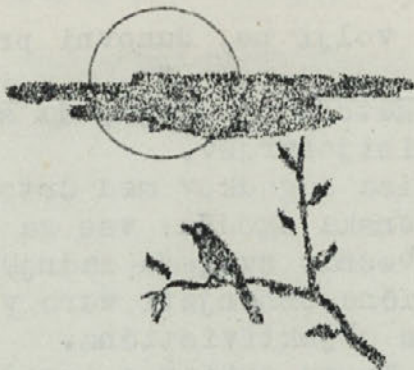
Vsa pesnitev je skrbno zasnovana in preiščljena, vendar vsled tega ne daje nikakega izgleda formalistične togosti; nasprotno: verz mu teče gladko, pripoveduje, razni dramatični trenutki so opisani kratko, s prepričevalno, posebno barvitost pa daje bogato slikanje z vokali, zlasti še v Uvodu. Da bi pa prizor Krsta samega še bolj neposredno ter doživeto izzvenel, uporablja Prešeren delno celo obliko dramatičnega dialoga, v katerem neposredno, ne preko pesnikovega pripovedovanja, spregovore Črtomir, Bogomila in duhovnik.

S Krstom pri Savici je Prešeren izpolnil precejšnjo vrzel v našem slovstvu: manjkal nam je junaški, pa tudi lju^obezski ep, - ki ju še danes pogrešamo, - ki ju je Prešeren združil v idealno kombinacijo ter s tem dvignil naše slovstvo tudi na tem polju do zavidljive višine.

Sklepni akordi Krsta: resignacija, je tudi sklepni akord Prešernovega življenja; vse njegove pesmi iz tega časa, nosijo ta pečat in ko je 8. februarja 1849 dosegel svojo rešiteljico - smrt, so mu njegovi prijatelji na grob zapisali njegove besede Andreju Smoletu:

Ena se Tebi je želja spolnila:

v zemlji domači, da truplo leži.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Današnja številka Klica Triglava je uredil naš dobro poznani kulturni delavec Ljubo, kateremu izreka uredniški odbor iskreno zahvalo za njegov trud in sodelovanje, da na čim lepši in čim svečanejši način proslavimo 100-letnico smrti našega največjega pesnika v emigraciji.

Ljubovo pesniško zbirko "MEJNIKI" še lahko dobite, ako takoj pišete na uredništvo Klic Triglava in priložite Postal Order za 3/-. Zbirka Vam bo vedno lep spomin na slovensko kulturno dejavnost v emigraciji.

Med mnogimi zahvalami in pohvalami, ki smo jih prejeli ob izidu stenskega koledarja Klic Triglava za leto 1949, je tudi dopis g.H.J. iz Kempston Hardwick-a, ki pravi: "Fantje so se kar začudili, od kod je tukaj lahko slovenski kalendar posebno pa oni kateri so prišli iz Avstrije." - Mi pa pravimo: V slogi je moč in še marsikaj bi bilo možno storiti, ako bi resnično vsi Slovenci v Vel. Britaniji sodelovali, da bi bil Klic Triglava še boljši po vsebini in večji po obsegu. Koledar je stal £ 10, toda uredništvo ga je sklenilo razposlati brezplačno. Zato pozivamo vse cenjene naročnike na točno poravnavanje na ročnine! - Klic Triglava, Miners Hostel, Twogates, Tamworth, Staffs.